

Όταν ο Κρόνος τρώει τα καλύτερα παιδιά του, Λ. Λαμπριανίδης

Λόης Λαμπριανίδης

Όταν ο Κρόνος τρώει τα καλύτερα παιδιά του

Η αύξηση αυτών που συμπληρώνουν βιογραφικά στις δύο ευρωπαϊκές ηλεκτρονικές πύλες είναι δραματική.

Η κρίση που περνάει η χώρα μας έχει αναδείξει πολλές από τις υπάρχουσες αδυναμίες της, μια τέτοια είναι και η αδυναμία να αξιοποιήσει το επιστημονικό δυναμικό της για την ανάπτυξή της, το οποίο και μεταναστεύει στο εξωτερικό. Αυτή η φυγή το τελευταίο διάστημα με την κρίση έχει ενταθεί. Συγκεκριμένα, όπως έδειξα σε πρόσφατη μελέτη μου (Επενδύοντας στη φυγή: Η διαρροή επιστημόνων από την Ελλάδα την εποχή της παγκοσμιοποίησης. Εκδόσεις Κριτική), στις αρχές του 2010 εργάζονταν στο εξωτερικό περίπου 125.000 Έλληνες επιστήμονες, αριθμός που αντιστοιχούσε στο 10% του συνόλου των επιστημόνων που ζουν στην Ελλάδα. Λόγω της οικονομικής κρίσης, η φυγή αυτή εντείνεται όπως δείχνουν διάφορες ανεκδοτολογικού τύπου αναφορές στον τύπο αλλά και κάποια πιο «στέρεα» δεδομένα, όπως η δραματική αύξηση του αριθμού αυτών που συμπληρώνουν τα βιογραφικά τους στις δυο ευρωπαϊκές ηλεκτρονικές πύλες (European Job Mobility Portal EURES και Europass CVs) για να μεταναστεύσουν, που είναι κατεξοχήν πτυχιούχοι. Τέλος, έχουμε και ορισμένα πολύ ανησυχητικά φαινόμενα, όπου ακόμη και εν ενεργεία καθηγητές πανεπιστημίου μεταναστεύουν στο εξωτερικό (π.χ. καθηγητής του ΑΠΘ που μετανάστευσε οικογενειακώς στη Βρετανία).

Αναδύεται, λοιπόν, ένα αμείλικτο ερώτημα: Γιατί χιλιάδες επιστήμονες, κυρίως νέοι με καλές και πολυετείς σπουδές, αναζητούν καλύτερη τύχη στο εξωτερικό; Αναμφίβολα αυτό οφείλεται στο ότι στην Ελλάδα υπάρχει αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης επιστημονικού δυναμικού, όπως προκύπτει από τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, υποαπασχόλησης, ετεροαπασχόλησης, απασχόλησης σε δουλειές κατώτερες των προσόντων, χαμηλές αμοιβές επιστημόνων κ.λπ. Όμως, η αναντιστοιχία αυτή δεν μπορεί να ερμηνευτεί ως αποτέλεσμα της «υπερεκπαίδευσης» των Ελλήνων, μια που με βάση τις διεθνείς συγκρίσεις η Ελλάδα κατατάσσεται 21η σε 30 χώρες της Ευρώπης ως προς τον αριθμό των επιστημόνων ανά κάτοικο.

Η αναντιστοιχία λοιπόν προσφοράς και ζήτησης θα πρέπει να ερμηνευθεί κυρίως ως απόρροια της περιορισμένης ζήτησης για επιστήμονες. Γιατί οι επιχειρήσεις της Ελλάδας δεν έχουν καταφέρει να μετακινηθούν στην αλυσίδα παραγωγής της αξίας, ώστε να παράγουν πιο σύνθετα προϊόντα και υπηρεσίες έντασης γνώσης και τεχνολογίας. Για να υπάρχουν λοιπόν βάσιμες ελπίδες να περιοριστεί η φυγή επιστημόνων και να επαναπατριστούν κάποιοι από αυτούς που έχουν φύγει ήδη, θα πρέπει να αλλάξει το αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας, στόχος που μπορεί να επιτευχθεί μόνο σε μεσο-μακροπρόθεσμο επίπεδο.

Σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα η Ελλάδα πρέπει να αξιοποιήσει το πολύτιμο ανθρώπινο αυτό κεφάλαιο, θεωρώντας ότι, στο άμεσο μέλλον τουλάχιστον, θα παραμείνει στο εξωτερικό. Θα πρέπει λοιπόν η Ελλάδα να αναγνωρίσει ρητά και με επίσημο τρόπο την τεράστια σημασία αυτού του ανθρώπινου κεφαλαίου. Επίσης, πρέπει να διευκολύνει την απρόσκοπτη πραγματοποίηση κάθε δυνατής συνεργασίας αυτών των ανθρώπων με την Ελλάδα, τόσο από τη χώρα στην οποία βρίσκονται, όσο και διευκολύνοντάς τους να εργαστούν κατά διαστήματα στην Ελλάδα. Ετσι, θα μεταφέρουν τις ιδέες, τις γνώσεις και την τεχνογνωσία τους, μέσα από ουσιαστικές συνεργασίες με πανεπιστήμια, με ιδιωτικές επιχειρήσεις ή και με την ίδρυση δικών τους επιχειρήσεων. Αυτό ίσως αποτελέσει και τη «γέφυρα», η οποία κάποια στιγμή,

αργότερα, θα τους φέρει πίσω, με αναμφισβήτητα θετικά αποτελέσματα για το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας.

Δυστυχώς, δεν είμαι καθόλου αισιόδοξος ότι μπορεί να υπάρξει κάποια θετική πρωτοβουλία προς αυτή την κατεύθυνση, μια που αυτοί που μας κυβερνούν δεν φαίνεται να έχουν κατανοήσει τη σημασία αυτού του πολύτιμου ανθρώπινου δυναμικού.

Για να περιοριστεί η φυγή επιστημόνων, θα πρέπει να αλλάξει το αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας

Λόης Λαμπριανίδης, [Εθνος](#), 28/01/2012

Ασκήσεις

Να εργαστείτε σε ομάδες και να διαβάσετε τα παρακάτω κείμενα:

- α) [Νέα ελληνική μετανάστευση του](#) Ναπολέοντα Μαραβέγια
- β) *Ο Κρόνος τρώει τα παιδιά του (παρόν κείμενο)* Λόη Λαμπριανίδη
- γ) [Μαμά, μην κλαις, θα τα λέμε στο «skype»...](#) του Απόστολου Λυκεσά
- δ) [Θα επιστρέψουν καλύτεροι...](#) του Γιώργου Χωραφά.

1. Προσπαθήστε να βρείτε ομοιότητες και διαφορές:
 - ως προς το ύφος
 - ως προς το είδος του λόγου που χρησιμοποιούν οι συντάκτες των κειμένων
 - ως προς την αντιμετώπιση του θέματος της μετανάστευσης των νέων.

2. Να προσέξετε τη δομή των κειμένων, την αφετηρία τους, τις αναδρομές στο παρελθόν και τις αναφορές στη σύγχρονη κοινωνία. Μπορούμε να πούμε ότι τα κείμενα «συνομιλούν»;

3. Διαβάζοντας τα κείμενα, διαπιστώνετε ότι διαφέρουν.

Ορισμένα αναφέρουν τα γεγονότα και προτείνουν κάποιες λύσεις, ενώ

άλλα είναι φορτισμένα συναισθηματικά και προσπαθούν να δώσουν κάποια αισιόδοξη προοπτική για το μέλλον. Πώς θα τοποθετούσατε το συνεχές από τον αναφορικό στον συγκινησιακό λόγο τα τέσσερα κείμενα;

4. Να διατυπώσετε γραπτά τις σκέψεις που σας δημιουργεί το θέμα της σύγχρονης μετανάστευσης των νέων, σε ένα κείμενο 150-200 λέξεων για δημοσίευση σε εφημερίδα ή περιοδικό. Να επιλέξετε εσείς το είδος του εντύπου και το ύφος του κειμένου.
5. Να οργανώσετε μια εκπομπή στο [Μαθητικό Ραδιόφωνο - European School Radio](#) με θέμα τη σύγχρονη μετανάστευση των νέων. Για την εκπομπή σας μπορείτε να πάρετε συνεντεύξεις και να οργανώσετε συζήτηση με νέους που έχουν μεταναστεύσει στο εξωτερικό για δουλειά ή σκοπεύουν να

Πολύτροπη Γλώσσα - <http://politropi.greek-language.gr/>

μεταναστεύσουν. Στη συζήτηση μπορούν, επίσης, να συμμετάσχουν συγγενείς των νέων.